

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 0 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 1. junij 2020 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Maja Haderlap: ANGEL POZABE (odlomek)

NEMOČNI?

Mama še zdaleč ne čuti z očetom. Kljubovalno in očitajoče ga gleda, ker se čuti nerazumljena in je prizadeta. Daje mu čutiti, da jo je razočaral in da sanja o tem, da bi živela drugačno življenje, da misli, da je s poroko naredila napako.

Očetova večletna živčna kriza učinkuje kot nevidni strup, ki ga po kapljicah vpijamo otroci. Nemočno gledamo, kako mu kot očetu spodleti, kako nas spreminja v svoje pomagače, ki morajo vzdržati besnilo njegovega pustošenja, kako nas vleče v svoj stari pekel, da bi nam približal svojo bolečino, ki jo samo slutimo, a je ne moremo podoživeti, kako bi nas rad razrval in s tem odpihnil lastno razrvanost, nas pripravil k temu, da sprejmemo grozo kot bistvo življenja. Čuti se od vseh izdanega in tudi nas izdaja vsem, ki so pripravljeni verjeti njegovim sumničenjem. Ko vihar izzveni in se življenje razpotegne v streznitev, oče dolge dneve molči od groze in obžalovanja, iz sramu ali od zadoščenja ob tem, da se je spet enkrat do dna izpovedal.

Le mukoma prihajam k sebi od opustošenja, ki ga je v meni pustila zaradi očeta prečuta noč, v kateri nihče od nas ni mogel spati, ker se oče ni hotel pomiriti. Izžeta sem od njegovih uničujočih izpadov in ne najdem besed, ki bi lahko ponazorile silo njegovih izbruhov. Moji poskusi, da bi kaj rekla, so zgolj pohlevno jecljanje in molk, ker se mi upira lastna nemoč in ker se sramujem zanj.

Kljub temu pa ga zagovarjam, kakor ga tudi njegovi sorodniki instinktivno jemljejo v bran. Očitno so se zedinili med seboj, da je njegove izbruhe treba razumeti, da bi se bilo nesmiselno zaradi njih s kom posvetovati, ker tako ne bi mogli računati z razumevanjem in pomočjo. V veljavi je prepričanje, da zli usodi človek ne uteče. Vzeti jo je treba nase, kakor staro podedovano družinsko ime, kajti tisti, ki zbežijo, se izgubijo v dalji, ugasnejo in se razblinijo v nič.

(Vir: Maja Haderlap: Angel pozabe. Maribor: Litera, 2018. 122–123.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Kako očetovo ravnanje doživlja hči – pripovedovalka? Kakšni so občutki drugih članov družine? Zakaj hči očeta zagovarja? Citirajte poved, s katero utemelji svoj zagovor.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o očetovem vedenju po izbruhih. Ob primeru iz življenja presodite, ali lahko družinski člani oziroma drugi bližnji človeku z osebnimi težavami pomagajo ali pa so, kot pravi pripovedovalka, nemočni.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Polona Glavan: GVERILCI (odlomek)

Udarec prileti z druge strani, kot da bi se naenkrat prestavila. Pa se ni, vem. Slišim jo, kako sope, prav tam kot prej. Konec je, moralo bi biti konec. Počasi izpustim zrak in se pod roko ozrem k njej. Gleda me navzdol, zaničljivo, a neprizadeto. Očitno jo je jeza minila. Mogoče bo lahko spala naprej. Res si to želim; zaradi nje, ne zaradi sebe. Ni ji lahko – odrasla je in čisto sama, nobeden ne skrbi zanjo.

»Vstani,« reče potem. »In se spravi v šolo. Dvajset do je že.«

Usta ima normalna, čeprav so njene oči še vedno kot dve reži. Ni več rdeča, razen malo po licih, kjer ima dve zakrivljeni črti iz razpokanih žilic. Pobiram se, si ogledujem roke in kolena, potem se potipam po čelu. V glavi mi malo odzvanja, vendar me ne boli. Mislim, da se ne bo poznalo. Udarec manjše jakosti se reče temu; srečo imam.

»Ja, mami,« rečem. »Ja.«

»Nikoli ne bo nič iz tebe,« zasika mama. »Štorast si kot slon. Stokrat sem ti že rekla, da bodi zjutraj tiho, ti pa kar naprej razbijaš. Pizda, nimaš nobenega spoštovanja do mene? Čisto nobenega?«

»Oprosti,« rečem.

»Nič oprosti,« izpljune mama. »Zadosti si star, da bi se lahko znal obnašati. Lahko se mi zahvališ, da te sploh prenašam. Drugi bi te že zdavnaj vrgli iz hiše.«

Pokimam. Roko počasi iztegnem za hrbet, da mi zapoklja v ramenih. V rebrih me zbada, najbrž bo vseeno nastala modrica. Dve že imam, eno vijoličasto in eno svetlo zeleno. Hecno, to, kako rečemo modrica, čeprav ni modre barve. Vsaj na meni ne. Mogoče na drugih.

»Spokaj se mi v šolo,« reče mama. »Pa takoj.«

»Že grem,« rečem. »Že grem.«

Moral si bom preobuti nogavice. Levo nogo imam mokro od mleka. Pogledam na desno, malo se še pozna. Pobrisati bom moral. Upam, da bo šla nazaj v sobo. Bolje, da me ne vidi, kako brišem tla, vse skupaj bi jo lahko spet razbesnelo, spomini in to.

»Že grem,« ponovim, čeprav ne vem dobro, zakaj.

Mama pokima. Glava jo boli, to vem. Zjutraj jo vedno boli glava, včasih tudi ves dan. Srečo imam, ker se meni to ne dogaja. Samo včasih, kadar priletim ob ploščice ali radiator. Ampak mine, čez uro, dve. Če preračunam, je to v enem letu manj kot minuto na dan. Še vedno mi jih ostane skoraj tisoč štiristo štirideset. Če samo pomislim, da bi me bolelo ves čas, brez posebnega razloga.

(Vir: Polona Glavan: Gverilci. Ljubljana: Študentska založba, 2004. 95–96.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Lined writing area consisting of multiple horizontal lines.

Prazna stran